

(rozhovor se zpívajícím právníkem JUDr. Ivo Jahelkou)

Ivo Jahelka má mezi písničkáři několik priorit. Je jediným advokátem v České republice, který od doby Zeleného peří v klubu Rubín vystupuje i jako písničkář a je jediným písničkářem, který má každý týden na ČT 1 svůj pravidelný pořad. Jenže pořad s názvem **Neznalost zákona neomlouvá** prezentuje

Ivo hlavně jako advokát.

Ivo Jahelku pokládám především za vynikajícího textaře, jehož zhudebněné příběhy ze soudní síně řadu let rozesmávají publikum. První "elpíčko" s názvem **Soudili se** vydal Ivo před devatenácti lety u Pantonu. Od té doby přibýlo ještě sedm nosičů jako sólový projekt a tři společné projekty, jako poslední

Tenisová akademie

natočená v roce 1999 s Mirkem Palečkem.

Ivo žije a pracuje jako advokát v Jindřichově Hradci a v červenci oslovil kulaté jubileum. A já si s ním teď povídám.

Ivo, patříš k těm, nichž se publikum připravuje na smích, jen co přijdou na jeviště. Nezatoužil jsi někdy složit úplně vážné písničky sdělující city a pocity písničkáře? Někdy jsem tak trochu ten vážnější tón i zaslechl. Nevadí ti taková zařazení, kterému herci říkají "šarže"?

Abych řekl pravdu a nic než pravdu, tak na začátku mé písničkářské kariéry jsem si myslel, že skutečně budu - jako převážná většina ostatních folkařů - psát písničky vážné a filosofické. Záhy jsem ovšem zjistil, že tato myšlenka nemá naději na úspěch,

Ivo Jahelka

foto: archiv

to hned z několika důvodů. Jednak proto, že na tyhle věci měli monopol už zavedení písničkáři, které jsem obdivoval, a abych se s podobným repertoárem prosadil, musel bych být jiný nebo lepší než oni. Aby taková vážnější věc třeba na koncertě vyzněla tak, jak má, musí ji autor odpovídajícím způsobem publiku podat a na to já nemám ani hlas, ani hudební schopnosti. A tak jsem dal na dobře míněné rady kolegů písničkářů, kteří mi rovnou říkali poté, co některé

věci slyšeli, ať se na to raději vykašlu a držím se srandy. Faktem je, že jsem se vždy snažil na každé album alespoň jednu vážnější věc dát, a to je přesně ta hranice únosnosti, kdy to posluchač je schopen akceptovat. A protože ve folkové legraci nebyla zdaleka taková konkurence, tak jsem dnes "zpívající právník", od kterého posluchači čekají legraci a těžko by si zvykali na něco jiného. Nemohu říci, že by mi po těch letech toto zařazení nějak vadilo, protože jsem si ho prostě svou tvorbou vydobyl.

Vím, že témata k textům sháníš nejen sám, ale za pomoci archívů a kolegů, zkrátka kde se dá. Jen si mi zdá, že většina příběhů, resp. těch nejsilnějších už byla v té minulé době, a po listopadu 1989 to tak slavné s tou legrací u soudů a v právu vůbec není. Mýlím se nebo ne? Jak to cítíš jako zkušený právní praktik?

Máš naprostou pravdu v tom, že v posledních letech už u soudu není zdaleka taková legrace, jako bývala dříve, a protože k soudu jako advokát také často chodíš, tak mi určitě dáš zapravdu. Doba do listopadu 89 byla v tomto směru naprosto jedinečná, což bylo dáno mimo jiné také lidmi, kteří byli na policii, u soudů a různých úřadů a díky jejich někdy až omezenosti vznikl ten zvláštní humor soudních a úředních spisů. Jenomže dnes už jsou všude úplně jiní lidé, kteří uvažují úplně jinak, nemají třeba ani smysl pro humor, a proto ta továrna na spravedlnost funguje úplně jinak, než tomu bylo dříve. Na druhou stranu, když se tomu člověk věnuje, tak pořád spoustu humoru najde. Chvályhodným příkladem je například celý Okresní soud v Břeclavi v čele s jeho předsedou JUDr. Mužíkem. Všichni poctivě sbírají nejrůznější perličky a výsledkem jsou již dvě vydané knížečky, tzv. "**Ftákoviny**", které obsahují naprosto úžasné, typicky moravské perličky ze spisů. Je to počin, který od doby rubriky "Ze soudních síní a předsíní" v časopise Díkobraz nemá obdoby. Já jsem samozřejmě za každý námět vděčný, ale už jsem dlouho na žádný ke zpracování vhodný nenarazil. Třeba mi čtenáři něco z vlastní zkušenosti pošlou.

Ted' se tě zeptám jako tvůj služebně mladší kolega - díky tvým písničkám tě lidi berou jako veselého člověka a díky tvému televiznímu pořadu jako téměř geniálního advokáta. Jak s tím druhým dojmem bojuješ jako advokát na menším městě, kde si klientelu moc vybírat nemůžeš?

Přestože se v televizním pořadu prezentuji převážně jako advokát, tak stále platí, že na menším městě je každé vybočení z řady, a nedej Bůh nějaká mediální známost či popularita, považováno za přítěžující okolnost. Prostě advokát má být seriózní člověk, který se věnuje právu a do ničeho jiného nemá strkat nos, protože potom samozřejmě nemá čas na klienty. Skutečně musím konstatovat, že ačkoliv již tři roky mám vlastně každý týden úžasnou reklamu v televizi, tak na mé advokátní praxi se to projevuje pouze desítkami dopisů a dotazů v rámci jakési bezplatné právní poradny.

Vedle hudebních nosičů jsi vydal i tři knihy. V téhle zemi mají vynikající soudnickáři tradici, zejména podle mého názoru František Němec. Myslíš si, že v přemíře literatury může v dnešní době vyrůst nějaký nový Němec nebo jsou jeho soudničky spjaté jen s dobou, kdy okresní soudy byly i v takových místech jako Telč, Kašperské Hory nebo Volyně a ty soudily právě spory, které bych pracovně nazval "fackovací" ?

Literární útvar zvaný "soudnička", který dříve býval téměř v každých novinách, se v poslední době vyskytuje jenom velmi zřídka, takže mám obavy, že se těžko objeví nějaký nový František Němec. Ono totiž napsat takovou soudničku tak, aby byla čtivá a zábavná, není vůbec jednoduché. Osobně považuji v tomto směru za mistra nad mistry Karla Poláčka, který to opravdu uměl naprosto skvěle. Já sám jsem dokonce měl jednou takovou myšlenku, že vezmu příběhy, které jsem zpracoval do písniček, přepíši je do prózy jako soudničky a třeba je vydám knižně. Zkusil jsem tedy asi dva příběhy přepsat, ale zjistil jsem, že je to hrozné, vůbec to neumím a výsledek je naprosto tristní. Obávám se, že soudnickám jako takovým je již odzvoněno, a to i proto, že soudy už nejsou právě v těch menších místech, kde se soudilo doslova "posousedsku" a autor tam mohl načerpat mnoho materiálu pro své soudničky. Když si dneska někdo vezme blok a tužku a sedne si třeba na jeden den k Městskému soudu v Praze, tak pochybuji, že z toho něco zajímavého vzejde.

Každému písničkáři, kterého ve FOLKtimu zpovídám, pokládám jednu stejnou otázku a položím jí i tobě - psal si nebo píšeš vedle písňových textů i verše?

Verše jako takové jsem nikdy nepsal, i když jako student jsem je často recitoval na různých soutěžích. Dnes občas napíšu nějaké čtyřverší ve stylu Karla Plíhala, ale to je tak všechno.

Stačíš při své náročné práci dnes sledovat i dění v žánru, které v souladu s názvem časopisu nazýváš Folk a country? Oslovuje tě někdo víc než ostatní?

Jako právník časopisu Folk a country sleduji dění v žánru spíše prostřednictvím tohoto časopisu, protože největší koncentrace kapel a muzikantů je vždy na různých letních přehlídkách, na kterých nevystupuji a tím pádem se jich neúčastním. Mám radost, že se do širšího povědomí prosazují některé osobnosti jako třeba Radůza, Žofie Kabelková a další. Stejně si ale nejradši poslechnu parťáky, se kterými jsem se scházel na jednom pódiu na Portách, tedy Karla Plíhala, Jarka Nohavicu, Marka Ebena, Slávka Janouška, Samsona, Žalmana, Spirituál kvintet, a tak dál?

Zatoužils někdy zanechat na chvílku dráhu "osamělého" kytaristy a zpěváka a dát dohromady třeba kapelu?

Myšlenka vystupovat s kapelou mě sice několikrát napadla, ale ihned jsem ji zavrhnul, protože si myslím, že by to k ničemu valnému nevedlo. U mých písniček jde hlavně o text a ten zůstane vždy prioritní. Při natáčení desek jsem hrával třeba s Milošem Dvořáčkem, Vojtou Zíchou, Petrem Novotným a dalšími muzikanty a bylo to fajn. Dokonce po natočení alba Pojízdná soudírna jsme s Vojtou a Petrem párkrát veřejně hráli ve třech, pro mě to byl úžasný zážitek, protože oni jsou skvělí muzikanti a je to úplně jiný pocit, než hrát sám. Zatím to ale vypadá, že samotářem zůstanu.

Jaká byla a je tvá oblíbená četba bez ohledu na žánr?

V mládí jsem pořád dokola četl verneovky a taky Káju Maříka a Foglara, postupně pak, co mi přišlo pod ruku, zejména zákony a soudní rozhodnutí, a to bohužel platí i v současné době. Číst knihu stále považuji za určitý komfort a přepych, protože najít si na to čas je problém.

V roce 1999 ses dal na CD Tenisová akademie dohromady s Mirkem Palečkem? Co tě k tomuto projektu kromě tvé lásky k tenisu vedlo a uvažuješ o nějaké podobné fúzi?

S Mirkem Palečkem se známe už léta, já jsem vždy obdivoval duo Paleček - Janík. Jako dnes se vidím, jak poslouchám v rádiu pořad Houpačka, který uváděl Jirka Černý v roce 1968, kde zabodovala píseň *Hele, lidi* a já z ní byl úplně na větvi. Potom jsme se občas potkávali na koncertech, poté jsme spolu občas začali hrát tenis a z toho vzniknul onen projekt Tenisová akademie, na který jsem napsal 16 textů - všechny o tenise. Ohromně mě to bavilo a Mirka taky. Právě teď Mirek natočil svoje sólové album, na které jsem přispěl několika texty.

Ted' opět jednu kolegiální otázku - jak to stíháš, chodit k soudům a ještě jezdit po koncertech?

Největší krize nastává v okamžiku, kdy sedíš u soudu, nemůžeš odtud odejít, protože jde třeba o nutnou obhajobu, jednání se protahuje a ty víš, že za dvě hodiny máš být na druhém konci republiky na koncertě. Párkrát jsem to zažil a nic příjemného to není, takže se snažím plánovat

čas tak, abych všechno stihnul. Upřímně říkám, že daleko raději pojedu na koncert, než že půjdu k soudu. Na koncertě mi alespoň někdo zatleská, u soudu si člověk občas připadá doslova jako blbec - však to určitě taky znáš.

Zpíváš už hezkých pár let. Když se ohlédneš zpátky a srovnáš tvé starší a dnešní publikum, cítíš nějaký rozdíl? Tím nemám na mysli samozřejmě jen počet diváků.

Pokud jde o mé publikum, tak na něj nedám dopustit a řekl bych, že je dokladem toho, že prostě sranda je nadčasová a léty se nijak nemění. Je krásné sledovat diváka, jak se směje, až málem spadne ze židle, protože když se směje, zapomene na své problémy a já z toho mám radost. Nedávno jsem hrál na Městském soudě v Praze v rámci akce Den otevřených dveří, který tam probíhal, a překvapil mě nejenom obrovský zájem o tuto akci, ale i zájem mladých lidí jiné generace než jsem já, kteří třeba moje písničky slyšeli poprvé a úžasně se bavili. Žádný rozdíl oproti dobám dřívějším v publiku nepozoruji a jsem tomu rád.

Tvá poslední CD s názvem Neznalost neomlouvá je odrazem několikrát zmíněného televizního pořadu, kdy každý díl pořadu je doprovázen písní s tématickým zaměřením. Něco podobného zažívá například Jarda Samson Lenk se skládáním hudebního doprovodu k večerníčkům o zvířatech. Není to únavné a snad i ke škodě jednotlivých písní, psát takhle na objednávku? Jak vlastně tvoříš?

Už téměř tři roky musím každý týden napsat písničku do televizního pořadu, která by měla být k tématu, měla by být něčím zajímavá a trvat zhruba sto vteřin. Takto je to nastaveno, a když na začátku tato myšlenka padla, tak jsem říkal, že je to absolutní nesmysl, že to nejsem schopen zvládnout. V současné době máme za sebou asi 130 dílů pořadu a zatím jsem vždycky písničku napsal. Někdy to, pravda, byla úplná tvůrčí muka, protože některá témata jsou hrozná - zkus psát píseň na téma katastrof nemovitostí nebo terénní sociální pracovníci! Ale že nakonec některé písničky jsou životaschopné i bez televize, ač byly původně psány na jedno použití, svědčí i CD **Neznalost neomlouvá**. Písničky aranžoval Pavel Fořt, muzikant, který s námi dělal **Tenisovou akademii**, a myslím, že to udělal výborně, alespoň já z toho mám docela radost.

Co bys přál, Ivo, svým "klientům" na koncertech i sobě do další půlky života?

Ivo Jahelka: Radej chodím na koncerty než k soudu...

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Úterý, 07 Zář 2004 04:00

Mým klientům, a to nejenom těm na koncertech, přeji, aby mi zachovali přízeň, a sobě tím pádem vlastně přeji totéž.

Tak ať se ti to všechno splní. Moc díky za rozhovor a raděj ahoj na koncertě než u soudu.